

ЛІТЕРАТУРА

- Ковалев, А. А., Шарбатов, Г. Ш. (1998). *Учебник арабского языка*. Москва: Издательская фирма «Восточная литература» РАН.
- Михеева, Т.Б., Антибас И.А., Егорова О.А. (2017). Различия в реализации союзной связи в арабском и русском языках. *Филологические науки. Вопросы теории и практики*, 3(69), 142-146.
- Тахсин, Р.А., Ашуак, М.М. (2006). Функции и значения союзов и союзных слов в русском и арабском языках. Взято з <https://www.iasj.net/iasj?func=fulltext&aId=48888>

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МАЙБУТНІХ МОРЯКІВ

Огородник Н.Є.

Херсонська державна морська академія

Особливої вагомості для врегулювання й упорядкування як предметного, так і процесуального аспектів змісту навчання англійської мови майбутніх моряків набуває спеціалізований з англійської мови для моряків модельний курс 3.17 – *Maritime English (Model Course, 2015)*.

Виступаючи у ролі типової програми викладання англійської мови для професійного спілкування майбутніх моряків, модельний курс 3.17, подібно до документів такого типу, відображає цільові установки та змістову основу даного навчального курсу, логіку його побудови, принципи вибору технологій навчання та методів контролю досягнутого рівня сформованості професійної англомовної комунікативної компетентності.

В оновленому варіанті змін зазнали як структура, так і безпосередньо зміст курсу. Таким чином, *Англійська мова для моряків (Maritime English)* представлена двома складовими: *Загальнонавчана англійська мова для моряків (General Maritime English – GME)* та *Спеціалізована англійська мова для моряків (Specialized Maritime English – SME)*.

Два основних розділи, що представляють послідовні етапи навчання, мають ідентичну будову і, по суті, становлять стандартизовану базу для розробки робочих навчальних програм відповідно до професійних мовних потреб майбутніх моряків. Кожен з розділів розпочинається пояснювальною запискою щодо цілей, завдань, змісту, будови та методології курсу. Так, метою першого етапу навчання є підвищення рівня англійської мови з елементарного (A1) або середнього (A2) рівнів до рубіжного (B1) рівня з урахуванням мінімальних стандартів професійної компетентності, викладених у Кодексі ПДНВ (“International Convention on Standards”, 2010). Другий етап спрямовано на досягнення просунутого рівня (B2) професійно орієнтованої комунікативної компетентності, вимоги до якого викладено у частині А Кодексу ПДНВ, що описує обов’язкові стандарти компетентності для фахівців різного

професійного спрямування, з різними функціональними обов'язками та рівнем відповідальності ("International Convention on Standards", 2010).

Власне у вступі визначено цільове призначення модельного курсу, представлено його структуру; описано варіативну основу організації навчання з урахуванням фактичного (вихідного) рівня володіння мовою; зазначено про гнучкий підхід до регулювання цілей, обсягу та змісту курсу, а також про інші його модифікації відносно майбутніх професійних обов'язків випускників, і, головне, проголошено комунікативний підхід провідним фактором успіху в оволодінні компетентністю у професійно орієнтованому англомовному спілкуванні (Model Course, 2015).

Аналізуючи нову редакцію модельного курсу 3.17, дослідники серед усіх його характерних особливостей підкреслюють такі, як:

- беззаперечне професійне спрямування, регламентоване міжнародними професійними стандартами з Конвенції ПДНВ;
- організація процесу викладання мови на засадах жанрового підходу, тобто з урахуванням типових для морської сфери моделей спілкування, або мовленнєвих жанрів;
- комплексний та інтегративний характер, за якого здійснюється всебічне формування професійної англомовної мовленнєвої компетентності шляхом залучення всіх її компонентів, розвиток і вдосконалення яких відбувається на базі широкого інформаційного поля, створюваного навчальним матеріалом з різних дисциплін (Zhang, 2018).

Природу англійської мови для моряків учені характеризують під так званим узагальнювальним (*umbrella term*) терміном як "code-tailored English for specific purposes" (Zhang, 2018), наголошуючи у такий спосіб міцну правову основу, на якій розроблено типовий навчальний курс дисципліни з усіма його складовими, серед яких:

- структура курсу (*course framework*), що є основою для його розробки та визнання як такого, що відповідає офіційним стандартам в означеній предметній галузі, і в рамках якої формується відповідна модель навчання, що поєднує очікувані результати, способи їх досягнення та оцінювання;
- короткий опис, або стислий зміст курсу (*course outline*) для формування загального уявлення про побудову курсу навчання та логіку його розгортання;
- деталізований тематичний виклад змісту навчальної дисципліни, або тематичний план вивчення дисципліни (*detailed teaching syllabus*), заснований на погодженій тематиці.

Отже, модельний курс 3.17, як програмний документ, що висвітлює головні принципи та порядок здійснення навчального процесу з англійської мови для майбутніх моряків, впроваджує чітко виражене цілеспрямоване регламентування процесу навчання мови через загальноновизнані міжнародні стандарти. Одночасно він забезпечує баланс між правовим унормуванням змісту навчання, що у певному сенсі звужує та обмежує його, та професійним дискурсом, представленим широким спектром жанрів професійного

спілкування на борту судна. Ефективність засвоєння жанрів забезпечується поєднанням комплексного й інтегративного способів організації процесу навчання.

ЛІТЕРАТУРА

- International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers (STCW)*, 1995. (2010). London. Retrieved from http://www.seajobs.ru/sea_programms/STCW95.pdf
- Model Course 3.17. Maritime English*. (2015). London: International Maritime Organization.
- Zhang, Y., & Cole, C. (2018). Maritime English as a code-tailored ESP: Genre-based curriculum development as a way out. *Ibérica*, 35, 145-170. Retrieved from http://www.aelfe.org/documents/35_06_IBERICA.pdf

СУЧАСНА ІРАНСЬКА ХУДОЖНЯ ПРОЗА В КОНТЕКСТІ ВЧЕННЯ ПРО СТИЛІСТИКУ ПЕРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Осядла Т.В.

Київський національний лінгвістичний університет

Перська література протягом усієї своєї історії, переживаючи різні етапи історико-політичного розвитку народу, видозмінювалась і повставала в різних іпостасях. В межах цих епох розглядаються різноманітні політичні режими і сучасні їм видатні діячі літератури. Вперше Мохаммад-ТакіБагар розділив історію перської прози на чотири періоди: 1) Перший період співпадає з початком правління династії Саманідів, тобто з першої половини X ст. до кінця XI ст.; 2) Другий період тривав з початку XII ст. до початку XIII ст.; 3) Третій період охоплює XIII – XVIII ст.; 4) Четвертий період – це час правління напрямку “Повернення” (ت‌اشگ‌زبا). *Bāzgašt* – друга половина XVIII – перша третина XX ст. Окрім вказаних вище чотирьох періодів, як окрему літературну епоху варто розглядати і сучасний етап розвитку перської словесності, який триває від зародження літератури дари до теперішнього часу. Таким чином, можна виділити п’ять літературних епох (Тамимдари, 2007, с. 49).

Стиль перської прози першої епохи (912 – 1058 рр.). Проста, неримована проза. Перша епоха розвитку перської прози підрозділяється на два етапи. Перший охоплює період від зародження прози до кінця першої половини XI ст.; другий – із середини XI ст. до початку XII ст. Найдавнішими прозаїчними творами зазвичай є роботи з релігійної філософії і релігії, епос, історичні, наукові, філософські та релігійно-містичні праці. Можна відзначити таких авторів цього періоду: Абу ал-Касим Самарканді, Абу Мансурі, Бал’амі, МохаммадАййубТабарі, Біруні, НасірХосроу. Стиль творів цього періоду простий і прозаїчний. З точки зору мови спостерігається превалювання перських слів над арабськими та іншими запозиченнями. У цілому всі мовні особливості прозаїчного стилю можна звести до таких моментів: